ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, професор

_____ Олександр ТОЛСТАНОВ
01 05 2026 року

ВИСНОВОК
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Рудакової Ліни Олегівни
прізвище, ініціали здобувача)
на тему: «Обґрунтування соціального медичного страхування працівників сфери охорони здоров'я»
(назва дисертації)

що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я», за спеціальністю 222 «Медицина»
(шифр та назва галузі знань) (шифр та назва спеціальності)

Призначені наказом Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика від «24» квітня 2026 року № 1679 голова та рецензенти, а саме:

Голова – Процюк Ольга Вікторівна - доктор медичних наук професор, декан медичного факультету НУОЗ України імені П. Л. Шупика;
(науковий ступінь, вчене звання, посада, прізвище, ініціали)
Рецензент: Бугро Валерій Іванович – доктор медичних наук, професор професор кафедри управління охороною здоров'я НУОЗ України імені П. Л. Шупика .

Рецензент: Голубчиков Михайло Васильович – доктор медичних наук, професор професор кафедри управління охороною здоров'я НУОЗ України імені П. Л. Шупика. (науковий ступінь, вчене звання, посада, прізвище, ініціали)

розглянувши докторську дисертацію Рудакової Ліни Олегівни на тему: «Обґрунтування соціального медичного страхування працівників сфери охорони здоров'я» (тему дисертації затверджено рішенням Вченої ради Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика «09» лютого 2022 (протокол № 2), наукові публікації, в яких висвітлено основні наукові результати, а також за результатами фахового семінару профільної кафедри управління охороною здоров'я Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика від «01» травня 2026 р. (протокол № 1), ухвалили:

1. Актуальність теми дисертації

Актуальність теми обумовлена необхідністю удосконалення механізмів соціального медичного страхування працівників сфери охорони здоров'я в умовах реформування системи охорони здоров'я України, посилення вимог до соціального захисту медичних працівників і потреби у збереженні та розвитку кадрового потенціалу галузі; відсутністю в Україні цілісної науково обґрунтованої та нормативно врегульованої моделі соціального медичного страхування медичних працівників, а також недостатнім рівнем наукової розробленості та законодавчого забезпечення цього питання; значним суспільним запитом на підвищення рівня соціальних гарантій для медичного персоналу, що зумовлює необхідність пошуку ефективних організаційно-правових і фінансових механізмів їх реалізації; специфікою професійної діяльності медичних працівників, яка характеризується підвищеними професійними ризиками, значним психоемоційним навантаженням, впливом шкідливих виробничих факторів і високою ймовірністю професійних захворювань; а також потребою вдосконалення чинного нормативно-правового забезпечення у сфері страхування та соціального захисту працівників охорони здоров'я, що зумовлює теоретичну і практичну значущість проведеного дослідження.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дослідження аспірантки Рудакової Ліни Олегівни, представлені в дисертаційній роботі, є складовою частиною науково-дослідної роботи: «Обґрунтування інноваційних моделей управління та оптимізації організаційних форм діяльності органів, підприємств та закладів охорони здоров'я» номер державної реєстрації № 01200U101680.

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів

Дисертаційне дослідження Рудакової Ліни Олегівни є самостійно виконаною науковою працею, у якій у співпраці з науковим керівником було сформульовано ключову ідею, визначено загальний вектор дослідження, узгоджено мету, завдання, комплексну програму та методологічний інструментарій її реалізації. Самостійно здобувачкою здійснено аналіз структури професійних ризиків медичного персоналу, обґрунтовано актуальність та медико-соціальну значущість упровадження системи медичного страхування в умовах сучасних викликів, таких як реформаторські зміни, пандемії та воєнний стан, а також оцінено фінансову й соціально-медичну доцільність застосування існуючих організаційних моделей страхування в Україні загалом та на рівні конкретних закладів охорони здоров'я. Авторкою розроблено й адаптовано інструментарій соціологічного дослідження, що включав анкети для опитування різних категорій медичних працівників та експертної оцінки результатів, власноруч сформовано первинну базу даних, проведено її повне статистичне опрацювання, якісний аналіз та інтерпретацію отриманих результатів. За консультативної підтримки наукового керівника Рудаковою Л. О. було теоретично обґрунтовано концептуальну модель соціального медичного страхування працівників сфери охорони здоров'я. Усі розділи дисертаційної роботи, ілюстративні матеріали, підсумкові наукові положення та висновки

сформульовані здобувачкою одноосібно, а її внесок у наукові праці, опубліковані у співавторстві, є визначальним і полягає в постановці дослідницьких питань, зборі емпіричного матеріалу, обговоренні результатів та формулюванні висновків за повної відсутності запозичень ідей чи наукових розробок співавторів.

4. Ступінь достовірності результатів проведених досліджень, висновків та рекомендацій, що викладені у дисертації. Дослідження проводилось з дотриманням основних біоетичних положень Конвенції Ради Європи про права людини та біомедицину, Гельсінської декларації Всесвітньої медичної асоціації про етичні принципи проведення наукових медичних досліджень за участі людини, Настанови з клінічних досліджень та наказів МОЗ України. Наукові положення, висновки та рекомендації, які викладені в роботі, отримані на достатньому фактичному матеріалі. Достовірність даних підтверджена, окрім достатнього обсягу спостережень, використанням надійних статистичних методів обробки та аналізу даних.

5. Наукова новизна одержаних результатів дослідження.
Вперше в Україні розроблена та обґрунтована концептуальна модель модель соціального медичного страхування працівників сфери охорони здоров'я, яка поєднує механізми загальнообов'язкового солідарного та добровільного корпоративного страхування, інтегрує профілактичний, лікувально-реабілітаційний і компенсаційний компоненти страхового захисту та передбачає страхування професійних ризиків і професійної відповідальності медичних працівників; комплексно обґрунтовано наявність соціопрофесійного градієнта здоров'я, захворюваності та фінансової вразливості працівників сфери охорони здоров'я, що дозволило визначити об'єктивні передумови для формування диференційованих підходів до страхового захисту різних категорій медичного персоналу; визначено структуру чинників інституційної готовності закладів охорони здоров'я до впровадження соціального медичного страхування.
Удосконалено: теоретико-методологічні засади соціального медичного страхування працівників сфери охорони здоров'я шляхом систематизації етапів його розвитку, уточнення понятійно-категоріального апарату та розширення класифікаційних підходів до страхування; організаційно-правові підходи до забезпечення соціального медичного страхування через обґрунтування системи гарантій страхового захисту медичних працівників як сукупності взаємопов'язаних правових, організаційних, фінансово-економічних і соціальних механізмів реалізації та захисту їх прав.
Набули подальшого розвитку: наукові положення щодо ролі корпоративного страхування як складової багаторівневої системи соціального медичного страхування працівників сфери охорони здоров'я та інструменту підвищення кадрової стабільності й конкурентоспроможності закладів охорони здоров'я; медико-соціальне обґрунтування впливу професійних ризиків, захворюваності та фінансової незахищеності медичних працівників на збереження кадрового потенціалу галузі; методологічні підходи до адаптації міжнародного досвіду

соціального медичного страхування до умов України на основі принципів солідарності, соціального партнерства, обов'язковості страхового захисту та превентивної спрямованості системи охорони здоров'я.

6. Практичне значення одержаних результатів дослідження.
Полягає в розробленні комплексного інструментарію страхового захисту медичного персоналу, що забезпечує трирівневий соціально-економічний та управлінський ефект. На індивідуальному рівні впровадження розробленої моделі забезпечує фінансову стабільність медичних працівників у разі професійних захворювань, виробничого травматизму чи тимчасової втрати працездатності, а також мінімізує їхні майнові ризики від професійних помилок завдяки механізму страхування відповідальності. На локальному рівні для закладів охорони здоров'я запропонований підхід виступає ефективним інструментом HR-менеджменту, що підвищує конкурентоспроможність лікарень, сприяє залученню й закріпленню кадрів, а також оптимізує внутрішнє бюджетне планування шляхом трансформації непередбачуваних витрат на матеріальну допомогу у чітко прораховані страхові внески. На стратегічному рівні державної системи охорони здоров'я результати дослідження дозволяють оптимізувати бюджетні видатки завдяки залученню коштів страхових фондів до фінансування реабілітації медиків, а напрацьовані матеріали мають прикладну цінність для Міністерства охорони здоров'я України та суб'єктів законодавчої ініціативи при підготовці нормативно-правових актів і стандартизації засад страхового захисту на загальнонаціональному рівні для медичних закладів усіх форм власності.

7. Обізнаність здобувача з результатами наукових досліджень інших вчених за обраною тематикою. Здобувачем у процесі написання дисертації опрацьовано 161 актуальних літературних праць інших вчених, з яких 137 кирилицею та 24 латиницею. За обраною тематикою здобувач має високу обізнаність з результатами наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних вчених.

8. Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях.
Основні результати дисертаційної роботи викладені у 17 публікаціях, зокрема 6 статтях в наукових фахових журналах, відповідно до «Переліку наукових фахових видань України», у т.ч.1 статті, що індексується Scopus, 11 робіт в збірниках та матеріалах з'їздів, конгресів, симпозіумів та науково-практичних конференцій, з них 3 іноземні.

Праці, у яких опубліковані основні результати дисертації:

1. **Рудакова Л.О., Михальчук В.М.** (2023). Особливості соціального медичного страхування працівників сфери охорони здоров'я. *Клінічна і профілактична медицина. Науковий медичний журнал. Clinical and Preventive Medicine.* № 8 (30). (грудень). С. 108-118. DOI: 10.31612/2616-4868.8.2023.13
2. **Рудакова Л.О.** Доктринальна характеристика корпоративного страхування як різновиду соціального медичного страхування працівників сфери охорони. *Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України.* Вересень 2022. № 2 (92). С. 53-60. DOI: https://doi.org/10.11603/1681-2786.2022.2.13309
3. Рудакова Л.О. Трансформація загальнообов'язкового медичного страхування працівників сфери охорони здоров'я. *Перспективи та інновації науки. Рубрика «Медицина».* № 1 (19). 2023. С. 539-552. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-1(19)-539-552
4. **Рудакова Л.О**. Класифікація соціально-правової категорії «страхування». *Часопис Київського університету права.* № 1. 2022. С. 164-169. DOI:10.36695/2219-5521.1.2022.30
5. Рудакова Л.О. Характеристика основних етапів впровадження соціального страхування працівників сфери охорони здоров'я в Україні. *«Перспективи та інновації науки» (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»).* № 4(50). 2025. С. 2483-2495. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-4(50)-2483-2495
6. **Rudakova L**. Doctrinal Description of Social Medical Insurance For Health Care Employees (Pursuant to The Legislation of Ukraine). *Journal of law and political sciences. scientific and academy journal.* №. (35) of issue (4) September. 2022. Ukraine. p. 176-193. http://journal-law.com/

Праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. The V International Scientific and Practical Conference «Trends of modern science and practice», February 8 – 11, 2022, Ankara, Turkey.
2. Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю *«Полтавські дні громадського здоров'я»,* 26 травня 2023 року, м. Полтава.
3. XI International Scientific and Practical Conference «The latest information and communication technologies in education», November 27-29, 2023, Florence, Italy.
4. CXLIII Міжнародна інтернет - конференція «Перспективні напрямки наукових досліджень», 31 травня 2024 року, м. Чернівці.
5. XXIX Міжнародна науково-практична конференція «Youth of the 21st century: self-realization, value orientations, identification», July 22-24, Zagreb, Croatia.
6. Міжнародна науково-практична конференція «Стратегія екологічної безпеки України : соціально-економічний та правовий вимір»,20 травня 2022 року, м. Львів.

7. Круглий стіл «Фінансова безпека як складова економічної безпеки держави», 30 листопада 2022, м. Київ.
8. Всеукраїнський науково-практичний семінар «Захист прав та інтересів дітей і жінок в умовах воєнного стану», 29 квітня 2022 р., м. Дніпро.
9. XVII науково-практичний семінар «Адміністративно-правове забезпечення діяльності публічної адміністрації», 21 жовтня 2021 р.,м. Київ.
10. Науково-практичний семінар «Морально-правові засади публічного адміністрування у секторі безпеки та оборони», 22 лютого 2023 р., м. Київ.
11. Круглий стіл «Правове забезпечення економічної безпеки держави», 30 травня 2023 року, м. Київ.

9. Впровадження наукових досліджень у практику.

На* державному *рівні практичні результати та концептуальні положення дисертаційного дослідження впроваджено в діяльність Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування. Напрацьовані авторкою матеріали, методичні підходи та науково обґрунтована модель використовуються у законотворчій діяльності під час підготовки та опрацювання проєктів нормативно-правових актів, спрямованих на реформування системи фінансування охорони здоров'я та модернізацію інструментів соціально-економічного і страхового захисту медичних працівників в Україні.

На* галузевому *рівні наукові положення та практичні рекомендації роботи інтегровано в освітній процес та науково-дослідну діяльність провідних закладів вищої медичної освіти України, серед яких: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, Полтавський державний медичний університет, Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України, Ужгородський національний університет.

10. Апробація результатів дослідження.

Основні положення дисертації доповідались та обговорені на:

Закордонних науково-практичних конгресах, симпозіумах і конференціях:

1. The V International Scientific and Practical Conference «Trends of modern science and practice», February 8 – 11, 2022, Ankara, Turkey.
2. XXIX Міжнародна науково-практична конференція «Youth of the 21st century: self-realization, value orientations, identification», July 22-24, Zagreb, Croatia.
3. XI International Scientific and Practical Conference «The latest information and communication technologies in education», November 27-29, 2023, Florence, Italy.

Науково-практичних конгресах, симпозіумах і конференціях з міжнародною участю:

1. CXLIII Міжнародна інтернет - конференція «Перспективні напрямки наукових досліджень», 31 травня 2024 року, м. Чернівці.
2. Міжнародна науково-практична конференція «Стратегія екологічної безпеки України : соціально-економічний та правовий вимір»,20 травня 2022 року, м. Львів.

Науково-практичних конференціях державного рівня:

1. Круглий стіл «Фінансова безпека як складова економічної безпеки держави», 30 листопада 2022, м. Київ.
2. Всеукраїнський науково-практичний семінар «Захист прав та інтересів дітей і жінок в умовах воєнного стану», 29 квітня 2022 р., м. Дніпро.
3. XVII науково-практичний семінар «Адміністративно-правове забезпечення діяльності публічної адміністрації», 21 жовтня 2021 р.,м. Київ.
4. Науково-практичний семінар «Морально-правові засади публічного адміністрування у секторі безпеки та оборони», 22 лютого 2023 р., м. Київ.
5. Круглий стіл «Правове забезпечення економічної безпеки держави», 30 травня 2023 року, м. Київ.

Характеристика здобувача, його шлях у науці, ступінь наукової зрілості. Проведені дослідження та опубліковані наукові праці характеризують Рудакову Ліну Олегівну як сформованого, кваліфікованого науковця. Здобувач має ґрунтовні професійні знання, володіє сучасними методами наукового дослідження, демонструє здатність до глибокого аналізу, критичного мислення та обґрунтованого формулювання висновків.

У процесі роботи над дисертацією проявила методичність, системність і наполегливість у проведенні наукового пошуку, брала активну участь у науково-практичних конференціях в Україні та за її межами, що свідчить про її належну інтеграцію в наукове середовище.

За період навчання у аспірантурі та професійної діяльності в закладах охорони здоров'я зарекомендувала себе як сумлінний здобувач та ефективний управлінець у сфері охорони здоров'я. Володіє як класичними, так і сучасними підходами до організації медичної допомоги та управління закладом охорони здоров'я.

Рівень теоретичної підготовки, практичний досвід, наукова ерудиція та сформовані дослідницькі компетентності дозволяють характеризувати Рудакову Ліну Олегівну як зрілого фахівця, здатного до самостійної наукової роботи за спеціальністю 222 «Медицина».

Висновок

Враховуючи актуальність теми дослідження, наукову новизну і практичне значення одержаних результатів, впровадження їх у практику, достатню повноту викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях, відповідність роботи вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановами Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 та Наказу МОН України від 19.08.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», рекомендувати дисертацію Рудакової Ліни Олегівни на тему: «Обґрунтування соціального медичного страхування працівників сфери охорони здоров'я» до розгляду у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора філософії із спеціальності 222 «Медицина».

Головуюча на засіданні
фахового семінару,
доктор медичних наук професор, декан медичного факультету НУОЗ України імені П. Л. Шупика **Ольга ПРОЦЮК**

Рецензент,
доктор медичних наук професор, професор кафедри управління охороною здоров'я, **Валерій БУГРО**

Рецензент,
доктор медичних наук професор, професор кафедри управління охороною здоров'я **Михайло ГОЛУБЧИКОВ**

Секретар фахового семінару,
к.мед.н., доцент, доцент кафедри управління охороною здоров'я, **Оксана ЄМЕЛЬЯНОВА**